

Bruxelles, 29 septembrie 2025
(OR. en)

13340/25

ENER 469

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	29 septembrie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2025) 539 final
Subiect:	RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN de revizuire a aplicării Regulamentului (UE) 2019/941

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 539 final.

Anexă: COM(2025) 539 final

Bruxelles, 29.9.2025
COM(2025) 539 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN
de revizuire a aplicării Regulamentului (UE) 2019/941

1. Introducere

Regulamentul (UE) 2019/941 privind pregătirea pentru riscuri (denumit în continuare „regulamentul”) a fost adoptat în 2019 ca parte a pachetului „Energie curată pentru toți europenii”, cu scopul de a se asigura că toate statele membre dispun de instrumente adecvate pentru a preveni situațiile de criză de energie electrică, a se pregăti pentru acestea și a le gestiona în spiritul solidarității și al transparenței, respectând în același timp cerințele unei piețe interne competitive a energiei electrice. Regulamentul a fost adoptat în contextul transformării profunde în curs a piețelor energiei electrice din UE, caracterizate de piețe mai descentralizate, cu mai mulți actori, o proporție mai mare de energie din surse regenerabile și piețe ale energiei electrice mai bine interconectate, ceea ce necesită măsuri mai coordonate de siguranță a alimentării.

Regulamentul a vizat abordarea acestor provocări printr-o varietate de măsuri, și anume: (1) identificarea scenariilor regionale și naționale de criză de energie electrică, (2) evaluarea referitoare la riscurile în legătură cu dreptul de proprietate asupra infrastructurii relevante pentru siguranța alimentării cu energie electrică, (3) evaluări ale adecvănței sezoniere și pe termen scurt, (4) planuri de pregătire pentru riscuri, (5) măsuri regionale și bilaterale de cooperare pentru prevenirea sau gestionarea unei crize, (6) exerciții. Prezentul raport evaluează aplicarea unor astfel de măsuri pe baza experienței acumulate în urma aplicării regulamentului¹ și în temeiul articolului 18 alineatul (4) din regulament, care prevede pregătirea prezentului raport până la 1 septembrie 2025.

În paralel, Comisia pregătește o verificare a adecvării care evaluează coerența și sinergiile dintre regulament și Regulamentul (UE) 2017/1938 privind siguranța furnizării de gaze. Prezentul raport, raportul privind verificarea adecvării, precum și o viitoare evaluare a impactului vor pregăti terenul pentru o revizuire a cadrului de securitate energetică al UE, care a fost anunțată în Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile² și în Strategia europeană privind o Uniune a pregătirii³. Revizuirea va spori, de asemenea, siguranța alimentării cu energie electrică la nivelul Uniunii, acordând o atenție deosebită integrării sistemului și riscurilor emergente (de exemplu, impactul schimbărilor climatice, amenințările hibride etc.).

2. Analiza aplicării dispozițiilor din regulament

2.1 Identificarea scenariilor regionale și naționale de criză de energie electrică

Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică (ENTSO-E) trebuie să identifice, o dată la patru ani, cele mai relevante scenarii regionale⁴ de criză de energie electrică în ceea ce privește adecvanța sistemului, securitatea sistemului și siguranța

¹ Prezentul raport a fost pregătit înainte de punerea la dispoziție, la 28 aprilie 2025, a concluziilor grupului de experți instituit de ENTSO-E pentru a investiga colapsul sistemelor energetice din Spania și Portugalia. În consecință, aceste concluzii nu sunt reflectate în prezentul raport.

² COM(2025) 79 final.

³ JOIN(2025) 130 final.

⁴ În temeiul Regulamentului privind pregătirea pentru riscuri, o „regiune” înseamnă un grup de state membre ai căror operatori de transport și de sistem folosesc în comun același centru de coordonare.

aprovizionării cu combustibil, în strânsă cooperare cu mai multe părți interesate⁵ (articolul 6). Identificarea urmează o metodologie elaborată de ENTSO-E și aprobată de Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER)⁶ (articolul 5). Scenariile regionale stau la baza identificării ulterioare de către statele membre a scenariilor naționale de criză de energie electrică (articolul 7). Ambele tipuri de scenarii stau la baza elaborării unor măsuri solide de prevenire și atenuare.

Prima evaluare a scenariilor regionale de criză a fost efectuată în septembrie 2020 de ENTSO-E. În planurile lor de pregătire pentru riscuri (denumite în continuare „planurile”) pe care le-au prezentat Comisiei în 2022, statele membre au menținut doar scenariile regionale semnificative pentru ele și au adăugat unele specifice, după caz (de exemplu, scenariul *Dunkelflaute* pentru Țările de Jos). Pe baza experienței dobândite în contextul primei identificări a scenariilor, primul set de planuri și recomandarea Grupului de coordonare în domeniul energiei electrice⁷, ENTSO-E, în strânsă cooperare cu ACER și cu Comisia, au revizuit metodologia. Metodologia revizuită⁸ a fost aprobată de ACER în 2024 și a fost utilizată pentru a doua identificare a scenariilor regionale de criză de energie electrică, care s-a încheiat în septembrie 2024. Îmbunătățirile aduse metodologiei includ o descriere îmbunătățită a scenariilor regionale, simulări obligatorii ale unui număr tot mai mare de scenarii cu un nivel sporit de gravitate, o nouă abordare descendentă pentru a asigura o dimensiune regională largă încă din primele etape ale procesului de identificare și o colaborare continuă cu părțile interesate.

Cu această ocazie, s-a identificat pentru prima dată un set de scenarii regionale concrete pe care să se bazeze activitatea referitoare la măsuri și, astfel, **să se asigure un anumit grad de coerență între statele membre**. Aceasta este o etapă importantă care a reunit operatorii de transport și de sistem (OTS) și autoritățile naționale pentru a lua în considerare scenarii de risc dincolo de frontierele naționale, având în vedere dimensiunea regională a anumitor riscuri (de exemplu, verile foarte calde, care includ valuri de căldură, incendii forestiere, secete) și nivelul crescut de interconectare a sistemului de energie electrică.

Cu toate acestea, în pofida îmbunătățirilor deja realizate, există unele deficiențe persistente. În primul rând, **descrierea scenariilor de risc din majoritatea planurilor naționale a fost destul de superficială și nu a fost suficientă** pentru a înțelege impactul lor concret. Acest lucru s-a întâmplat în cazul scenariilor privind atacurile rău-intenționate, precum și fenomenele meteorologice extreme și adaptarea la schimbările climatice. De exemplu, și în special pentru scenariile legate de securitatea cibernetică, Comisia a solicitat mai multe detalii privind cerințele de securitate cibernetică, procedurile privind incidentele și actorii relevanți. În al doilea rând, nu au existat **informații concrete pentru a cuantifica potențialele efecte de propagare ale unei crize a gazelor asupra sectorului energiei electrice**, astfel încât să se stabilească necesitatea unor potențiale măsuri preventive (regionale), chiar și având în vedere schimbările dramatice care rezultă din invadarea la scară largă a Ucrainei de către Rusia. De

⁵ Grupul de coordonare în domeniul energiei electrice (un grup de experți alcătuit din state membre, ACER și ENTSO-E), centrele de coordonare regionale (CCR) și autoritățile publice din statele membre.

⁶ [Decizia ACER din 6 martie 2020.](#)

⁷ Recomandare emisă de Grupul de coordonare în domeniul energiei electrice în temeiul articolului 6 alineatul (2) din regulament.

⁸ [Decizia nr. 02/2024 a ACER din 8 martie 2024.](#)

fapt, a fost necesar ca unele state membre să deruleze scenarii ad-hoc sau să efectueze teste de rezistență pentru a înțelege amploarea impactului unui astfel de eveniment. Pentru a remedia această situație, Comisia a solicitat statelor membre să aprofundeze analiza scenariilor pentru a include riscurile geopolitice, dependența de combustibilii importați și de alte lanțuri de aprovizionare din țări terțe și efectele de propagare din alte sectoare în sectorul energiei electrice⁹, ¹⁰. În al treilea rând, ENTSO-E a estimat, înainte de iarna 2022-2023, volumele critice de gaze necesare pentru funcționarea sectorului energiei electrice în timpul iernii, pentru a sprijini guvernele în procesul decizional. În pofida acestor soluții ad-hoc, evaluarea a evidențiat o deficiență fundamentală a unui element central al logicii de pregătire pentru riscuri din domeniul energiei electrice, care necesită dispoziții mai concrete și operaționale, precum și reflecții suplimentare cu privire la impactul dependenței de combustibilii fosili importați.

Alte aspecte se referă la **luarea în considerare limitată a acțiunilor preventive și de atenuare** în cadrul simulărilor de scenarii, care pot conduce la rezultate mai grave decât ceea ce se poate preconiza în mod rezonabil în practică. În consecință, scenariile regionale pot avea rezultate mai dramatice decât cele naționale. De asemenea, legătura cu scenariile de perturbare a furnizării și a infrastructurilor de gaze naturale elaborate de către ENTSG este slabă, ceea ce conduce la concluzia generală că **avem de-a face cu o limitare a coerenței și coordonării transsectoriale**, în pofida dispozițiilor regulamentului.

În ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice, o problemă comună a fost reprezentată de lipsa unor considerații legate de vulnerabilitatea climatică și de risc în cadrul scenariilor, care să poată contribui la elaborarea de măsuri preventive de reducere a expunerii la riscurile legate de climă. Cu câteva excepții, din planuri lipsea o indicație clară a modului în care viitoarele evoluții ale rețelelor vor contribui la gestionarea consecințelor acestor riscuri (a se vedea, de asemenea, secțiunea 2.4). În cele din urmă, **trebuie găsit un echilibru cu privire la modul în care dimensiunea națională este integrată în simulări** pentru a completa analiza regională. În cazul în care dimensiunea națională este limitată, impactul anumitor tipuri de riscuri poate fi subestimat (de exemplu, incendiile de vegetație), dar acolo unde este prea evident, există riscul unor evaluări prea fragmentate și orientate la nivel național, care nu au fost soluționate prin implicarea centrelor de coordonare regionale.

2.2 Riscuri în legătură cu dreptul de proprietate asupra infrastructurii relevante pentru siguranța alimentării cu energie electrică

În termen de patru luni de la identificarea scenariilor regionale de criză, statele membre trebuie să identifice și să notifice¹¹ Comisiei și Grupului de coordonare în domeniul energiei electrice (GCEE) orice riscuri în legătură cu dreptul de proprietate asupra infrastructurii relevante pentru siguranța alimentării cu energie electrică [articolul 7 alineatul (4) și considerentul 17]. Dacă este cazul, statele membre trebuie să indice, de asemenea, orice măsură întreprinsă pentru a preveni sau a atenua astfel de riscuri.

⁹ De exemplu, creșterea cererii de energie electrică pentru încălzire în absența altor combustibili.

¹⁰ Solicitățile Comisiei au făcut parte din avizele fără caracter obligatoriu ale Comisiei emise în temeiul articolului 13 alineatul (2) din regulament.

¹¹ Majoritatea statelor membre (24) și Irlanda de Nord au transmis notificările între T4 2020 și T1 2021. Malta și Letonia au notificat GCEE în iunie 2021, în urma unei proceduri EU Pilot. Grecia a notificat GCEE în iunie 2022, în urma unei scrisori de punere în întârziere.

Statele membre au notificat primele lor evaluări ale unor astfel de riscuri în ianuarie 2021. Aceste evaluări s-au axat în mare măsură pe infrastructura de transport, care, în multe cazuri, este deținută fie de stat, fie de entități în care statul deține o participație majoritară. Puține state membre au identificat riscuri potențiale legate de dreptul de proprietate, iar acestea au fost considerate improbabile. În plus, majoritatea statelor membre au instituit măsuri preventive și de pregătire, cum ar fi mecanisme de examinare a investițiilor străine directe sau proceduri specifice care reglementează transferurile drepturilor de proprietate. Evaluarea a fost efectuată din nou în ianuarie 2025, cu rezultate similare.

Această dispoziție a condus pentru prima dată la o evaluare specifică a riscurilor legate de dreptul de proprietate. Cu toate acestea, **accentul s-a pus aproape exclusiv pe rețelele de transport și distribuție. De regulă, nu au fost luate în considerare (cu câteva excepții) alte active relevante, cum ar fi activele în domeniul generării de energie electrică**, chiar și atunci când întreprinderile de stat din țări terțe dețin acțiuni în sectorul producerii de energie. Aceasta înseamnă, de asemenea, că nu au fost luate în considerare riscurile transsectoriale, de exemplu, cele în legătură cu dreptul de proprietate asupra infrastructurii relevante în sectorul gazelor. Acesta este un domeniu în care sunt necesare îmbunătățiri.

2.3 Evaluări ale adecvanței pe termen scurt și sezoniere:

ENTSO-E trebuie să efectueze evaluări ale adecvanței sezoniere la nivelul Uniunii înainte de fiecare iarnă și vară și să le publice până la 1 decembrie și, respectiv, 1 iunie. Deși această obligație nu este nouă¹², respectivele evaluări trebuie efectuate în conformitate cu o nouă metodologie comună (articolul 8). O astfel de metodologie trebuie utilizată pentru toate evaluările adecvanței pe termen scurt, indiferent dacă sunt efectuate la nivel național, regional sau la nivelul Uniunii.

Metodologia de evaluare a adecvanței pe termen scurt și sezonier a fost aprobată de ACER în martie 2020, la propunerea ENTSO-E, și, de atunci, a fost utilizată de ENTSO-E pentru elaborarea „Perspectivelor de iarnă” și a „Perspectivelor de vară”. Aceste evaluări au devenit un instrument foarte relevant pentru pregătirea fiecărui sezon și, în special, în situațiile în care riscurile au afectat simultan mai multe state membre, de exemplu, indisponibilitatea producției în țările exportatoare în mod tradițional. În plus, de la invadarea pe scară largă a Ucrainei de către Rusia, adoptarea perspectivelor de iarnă a fost devansată până în noiembrie, cu discuții prealabile privind tendințele observate și perspective preliminare în cadrul GCEE și în octombrie, pentru a acorda mai mult timp în vederea adoptării de măsuri preventive înainte de venirea iernii.

Cu toate acestea, se mai pot aduce îmbunătățiri, de exemplu în ceea ce privește luarea în considerare a efectelor de propagare din alte sectoare. Calculul volumelor critice de gaze (a se vedea secțiunea 2.1) a fost util și a rămas în perspectivele de iarnă ulterioare, dar evidențiază **necesitatea unei mai bune integrări între sectorul gazelor și cel al energiei electrice**, în contextul creșterii ponderii producției de energie electrică din surse regenerabile și al eliminării treptate a gazelor de origine fosilă și, eventual, al altor sectoare în viitor (de exemplu,

¹² Articolul 106 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2017/1485 încredințează OTS sarcina de a contribui la perspectivele anuale paneuropene asupra adecvanței producției de vară și de iarnă prin analiza adecvanței zonei de reglaj, în timp ce articolul 8 alineatul (3) litera (f) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 (abrogat) include printre atribuțiile ENTSO-E „evaluări anuale de vară și de iarnă cu privire la adecvarea capacităților de producere”.

hidrogenul). Unele state membre au solicitat, de asemenea, luarea în considerare a rezultatelor evaluării de iarnă a ENTSOG în perspectivele de iarnă pentru energia electrică, precum și o mai mare integrare și cooperare între cele două ENTSO.

În ceea ce privește evaluarea adecvanței pe termen scurt, toate CCR au pus-o deja în aplicare și dispun de un instrument paneuropean de adecvanță pe termen scurt. Evaluarea adecvanței pe termen scurt este importantă pentru conștientizarea situației și pentru soluționarea eventualelor constrângeri pentru săptămâna următoare (următoarele șapte zile), fiind astfel un indicator semnificativ al măsurii în care criza de energie electrică este iminentă în statele membre atunci când analizează adecvanța (și anume dacă țara respectivă poate satisface cererea țării lor prin generare și schimburi). Totuși, această abordare nu include fluxurile de energie electrică și analiza siguranței în funcționare a sistemului, cum ar fi identificarea legăturilor slabe care pot fi supraîncărcate și pot duce la apariția unor evenimente în cascadă scăpate de sub control (N-k). Analiza siguranței în funcționare poate oferi o dimensiune suplimentară în ceea ce privește securitatea alimentării cu energie electrică. Prin urmare, unele state membre au subliniat necesitatea de a include în această analiză infrastructura de transport, care lipsește în prezent din evaluări, deoarece, în cazul unei crize iminente, analiza ar putea oferi o imagine de ansamblu a potențialelor zone saturate care împiedică fluxul de energie să ajungă acolo unde este necesar.

2.4 Planurile de pregătire pentru riscuri

Pe baza scenariilor regionale și naționale de criză de energie electrică, statele membre trebuie să adopte și să actualizeze o dată la patru ani planuri naționale de pregătire pentru riscuri (denumite în continuare „planurile”), după consultarea părților interesate relevante și a organismelor naționale. Înainte de adoptarea planurilor, statele membre trebuie să consulte statele membre relevante din regiunea lor, alte state membre relevante direct conectate și GCEE cu privire la versiunile proiectelor lor de planuri pentru a asigura coerența (articolul 10). Articolele 11 și 12 descriu conținutul obligatoriu al planurilor, iar în anexă este furnizat, de asemenea, un model¹³.

Autoritățile naționale competente și-au adoptat planurile și le-au notificat Comisiei în cursul anului 2022¹⁴, după ce au avut loc consultările obligatorii. Comisia a evaluat planurile respective. Deși multe dintre planuri au fost destul de cuprinzătoare în descrierea cadrului național, Comisia a emis avize¹⁵ care indică **nerespectarea dispozițiilor din regulament** și a solicitat efectuarea de modificări. În cererea sa de modificare, având în vedere circumstanțele generate de invadarea pe scară largă a Ucrainei de către Rusia, Comisia a solicitat cu prioritate statelor membre: i) să actualizeze planurile, punând un accent pragmatic pe impactul unui

¹³ Principalele capitole ale planurilor sunt: i) rezumatul scenariilor de criză de energie electrică, ii) rolurile și responsabilitățile autorității competente, iii) procedurile și măsurile care trebuie urmate în situații de criză de energie electrică, iv) coordonatorul în caz de criză și informații cu privire la v) consultările cu părțile interesate în cursul procesului de pregătire a planurilor și cu privire la vi) testele de pregătire pentru situații de urgență pe care autoritățile competente ar trebui să le organizeze periodic.

¹⁴ Până la termenul de 5 ianuarie 2022, doar 14 state membre își prezentaseră planurile. Alte 9 planuri au fost notificate până la sfârșitul lunii aprilie 2022, iar ultimul plan a fost notificat în decembrie 2022, după ce Comisia a întreprins o serie de acțiuni de asigurare a respectării legislației.

¹⁵ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-security/security-electricity-supply/risk-preparedness-plans-electricity-sector-national-competent-authorities-and-commissions-opinions_en.

deficit de combustibili fosili importați (din Rusia), de exemplu, trecerea la alți combustibili, creșterea cererii de energie electrică în cazul penuriei de alți combustibili pentru încălzire, ii) să efectueze un test al planului înainte de venirea iernii, iii) să elaboreze clauze de solidaritate (a se vedea secțiunea 2.7) și (iv) să aprofundeze evaluarea scenariilor de criză (a se vedea secțiunea 2.2).

Alte solicitări comune ale Comisiei se referă la:

- **descrierea limitată a scenariilor naționale de criză de energie electrică** (a se vedea secțiunea 2.1),
- **definirea crizei de energie electrică**, deoarece este necesar ca părțile interesate și alte țări să prevadă când ar putea fi declarată o situație de urgență și, mai important, când s-ar aplica măsuri care nu se bazează pe piață,
- **testele obligatorii de pregătire pentru situații de urgență** (a se vedea secțiunea 2.8),
- informații privind **consultarea obligatorie a părților interesate** înainte de instituirea planului [articolul 10 alineatul (1) din regulament],
- **informații suplimentare privind unele măsuri naționale**, inclusiv procedurile, factorii declanșatori și condițiile pentru punerea acestora în aplicare, în special pentru măsurile care nu se bazează pe piață care urmează să fie activate în cazul unei crize de energie electrică (numai în ultimă instanță și într-un mod care să nu creeze distorsiuni),
- **planuri de dezvoltare a unor viitoare rețele** care să contribuie la gestionarea riscurilor identificate,
- mecanismele utilizate pentru **a informa publicul cu privire la crizele de energie electrică**,
- mecanismele de **cooperare și coordonare cu statele membre din afara regiunii lor** sau cu țări terțe.

Planurile reprezintă o piatră de temelie a regulamentului. Acestea asigură transparență și permit coordonarea măsurilor între regiuni. De fapt, potrivit concluziilor ENTSO-E din perspectiva de iarnă 2022-2023¹⁶, cooperarea transfrontalieră și coordonarea strânsă la toate nivelurile erau esențiale în timpul iernii respective pentru a se asigura că sistemul energetic european își menține echilibrul între cerere și ofertă și s-a făcut referire în mod specific la schimbul de informații privind planurile de pregătire pentru riscuri.

Cu toate acestea, situația actuală poate fi îmbunătățită. Având în vedere că scenariile nu au fost descrise în detaliu, nu este posibil să se concluzioneze dacă toate măsurile adecvate pentru abordarea riscurilor identificate au fost incluse în planuri și adoptate. Legătura transsectorială rămâne, de asemenea, slabă și este discutabil dacă unele dintre planuri conțin o abordare orientată spre viitor, după cum o demonstrează luarea în considerare limitată a viitoarelor evoluții ale rețelelor.

În ceea ce privește procedura, **dispozițiile pot fi considerate inutile de împovărătoare**, atât în ceea ce privește adoptarea planurilor, evaluarea sa de către Comisie, cât și răspunsul la cererea de modificare a Comisiei, aspect evidențiat de numeroasele întârzieri în pofida măsurilor de asigurare a respectării legislației. În plus, deși majoritatea statelor membre au inclus mai multe detalii în planurile lor în urma recomandărilor Comisiei, nu au fost abordate toate problemele, ceea ce demonstrează o eficacitate limitată a circuitului de răspuns. Eficiența procesului

¹⁶ [Perspectivele ENTSO pentru perioada de iarnă 2022-2023.](#)

administrativ al planurilor de pregătire pentru riscuri este discutată mai pe larg în raportul privind verificarea adecvării.

2.5 Măsuri regionale și bilaterale de cooperare pentru prevenirea sau gestionarea unei crize

Regulamentul a instituit un nou mecanism prin care statele membre pot coopera în spiritul solidarității pentru a preveni sau a gestiona situațiile de criză (articolul 15). În cazul în care dispun de capacitatea tehnică necesară, statele membre trebuie să își ofere reciproc asistență prin măsuri „regionale” sau „bilaterale”¹⁷ cu scopul final de a proteja siguranța publică și securitatea personală. Acordurile tehnice, juridice și financiare necesare pentru punerea în aplicare a unor astfel de măsuri regionale sau bilaterale trebuie să fie convenite în prealabil între statele membre, inclusiv în ceea ce privește compensația echitabilă. Ulterior, fiecare stat membru trebuie să pună în aplicare și să descrie în planul său măsurile naționale care asigură punerea în aplicare efectivă și asigurarea respectării măsurilor de solidaritate. Comisia a oferit orientări¹⁸ statelor membre privind elementele-cheie ale compensației echitabile și la alte aspecte care trebuie incluse în acordurile tehnice și financiare dintre statele membre pentru aplicarea mecanismului de asistență.

Informațiile privind aceste măsuri lipseau în mare parte din planuri. În unele cazuri (9), în planuri s-a făcut referire la acordurile de cooperare regională și bilaterală existente și au fost identificate o serie de măsuri viitoare posibile, dar acestea nu au fost încă convenite sau adoptate. Unul dintre cele mai avansate cazuri a fost Forumul pentalateral pentru energie electrică¹⁹, ai cărui membri au semnat un memorandum de înțelegere în decembrie 2021, cu o listă de posibile măsuri comune pentru o analiză mai aprofundată. Statele membre din Europa Centrală și de Est au semnat un memorandum de înțelegere similar în 2022. În alte cazuri (15), statele membre au făcut trimitere la acordurile existente între OTS, dar, în absența unor informații suplimentare cu privire la măsurile concrete, nu era clar dacă astfel de acorduri ar îndeplini cerințele regulamentului. În planurile modificate în urma solicitării de informații suplimentare din partea Comisiei, statele membre nu au adăugat informații semnificative și au indicat pur și simplu negocierile în curs cu vecinii lor. Acesta este, în mod evident, un domeniu în care sunt necesare îmbunătățiri substanțiale.

Acest mecanism de cooperare bilaterală și regională a fost conceput într-un mod care a permis o flexibilitate semnificativă pentru punerea în aplicare de către statele membre prin stabilirea unor dispoziții și cerințe minime. Deși o astfel de abordare este benefică pentru a lua în considerare condiții specifice diferite, dovezile²⁰ sugerează că punerea concretă în aplicare a fost dificilă, deoarece necesită un acord prealabil și discuții cu privire la o serie de domenii

¹⁷ Măsurile regionale sunt convenite în cadrul unei regiuni, în timp ce măsurile bilaterale sunt convenite între două țări interconectate din punct de vedere electric, dar care nu se află în aceeași regiune. Regiunea este definită la articolul 2 din regulament ca un grup de state membre ai căror OTS folosesc în comun același centru de coordonare. Dispoziții tranzitorii aplicate până la înființarea centrelor de coordonare regionale (articolul 22 din regulament).

¹⁸ JO L 184, 12.6.2020, p. 79–93.

¹⁹ Forumul pentalateral pentru energie electrică este un parteneriat regional care include următoarele state membre: Belgia, Țările de Jos, Luxemburg, Germania, Franța și Austria.

²⁰ Dovezi provenind în special din două ateliere organizate de Comisie cu statele membre, în mai 2023 și în iunie 2024.

fundamentale în care statele membre aveau puncte de plecare foarte diferite. Printre provocările întâmpinate se numără definiții diferite ale crizelor de energie electrică, definirea sferei de acțiune a autorității competente în timpul unei crize, inclusiv în sprijinul altora, dezvoltarea unor mecanisme de compensare financiară și stabilirea unor protocoale de comunicare și coordonare. Deși Comisia a depus unele eforturi pentru a sprijini statele membre (de exemplu, clarificarea definiției crizei de energie electrică dincolo de conținutul regulamentului²¹, explicarea legăturii dintre regulament și codul de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic²², schimbul de practici existente pentru cooperarea regională și unele măsuri existente²³), nu a fost dezvoltat pe deplin niciun mecanism de cooperare bilaterală sau regională nou.

2.6 Exerciții

Regulamentul impune testarea periodică a eficacității procedurilor din planurile pentru prevenirea crizelor de energie electrică, inclusiv a mecanismelor privind schimbul de informații și cooperarea. În planuri trebuie inclus un calendar pentru testele de pregătire pentru situații de urgență la nivel regional și, dacă este cazul, la nivel național, cu detalii privind procedurile și actorii implicați. Învățămintele desprinse din aceste teste trebuie să se reflecte în edițiile ulterioare ale planurilor.

În general, planurile sau versiunile modificate ale acestora includ informații limitate cu privire la exerciții, în principal informații generice privind procedurile de exercițiu și părțile interesate implicate. Calendarul obligatoriu pentru viitoarele exerciții regionale și naționale de simulare a crizelor în timp real lipsește la majoritatea statelor membre. Numai statele membre participante la Forumul pentalateral pentru energie electrică²⁴ au fost destul de active în organizarea exercițiilor de simulare a unei crize de energie electrică, ceea ce a dus la îmbunătățirea planurilor lor (de exemplu, protocoalele de comunicare). În plus, un singur stat membru a descris o legătură între sectorul energiei electrice și cel al gazelor în cadrul testelor de pregătire pentru situații de urgență.

În concluzie și pe baza informațiilor furnizate, **testele efectuate asupra procedurilor din cadrul planurilor au fost, în cel mai bun caz, limitate, chiar dacă beneficiile unor astfel de teste sunt recunoscute pe scară largă de experți.** Acest lucru ar pleda în favoarea unor dispoziții mai prescriptive privind exercițiile și, eventual, a unui rol de facilitare din partea unui alt actor în cazul exercițiilor regionale, pe baza exemplului statelor membre ale Forumului pentalateral pentru energie electrică. În același timp, o serie de delegați ai statelor membre și-au exprimat îngrijorarea în cadrul GCEE cu privire la un număr mare de exerciții planificate în diferite domenii și care vizează energia electrică, ceea ce riscă să creeze o anumită oboseală în legătură cu exercițiile și, în cele din urmă, ar putea limita resursele disponibile pentru exerciții,

²¹ Regulamentul lasă o marjă semnificativă statelor membre pentru definirea unei crize, deoarece ele stabilesc ce este „un deficit semnificativ de energie electrică” (articolul 2). În practică, acest lucru variază de la abordări detaliate și specifice, inclusiv valori ale indicatorilor, la definiții foarte generice, lăsând statelor membre flexibilitatea de a declara o criză în funcție de circumstanțe.

²² Regulamentul (UE) 2017/2196 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, JO L 312, 28.11.2017, p. 54–85.

²³ Al doilea atelier organizat de Comisie în iunie 2024.

²⁴ Belgia, Țările de Jos, Luxemburg, Germania, Franța, Austria și Elveția.

astfel cum se prevede în regulament. În acest domeniu, se pot aduce îmbunătățiri substanțiale și se pot dezvolta sinergii mai bune.

3. Concluzii

Punerea în aplicare a regulamentului a permis UE să înregistreze progrese relevante în ceea ce privește siguranța alimentării cu energie electrică. Regulamentul a oferit primul cadru comun și uniform la nivelul UE privind pregătirea pentru riscuri în domeniul energiei electrice, iar statele membre au elaborat planuri de pregătire pentru riscuri, bazate pe scenarii regionale și naționale de criză de energie electrică, în conformitate cu metodologii unificate și pe baza unui model comun.

Cu toate acestea, prezentul raport evidențiază, de asemenea, unele domenii în care se pot aduce îmbunătățiri semnificative. Printre aceste îmbunătățiri se numără necesitatea unei analize mai aprofundate a scenariilor regionale și naționale de criză de energie electrică pentru a sprijini elaborarea de politici (măsuri preventive și de urgență), elaborarea unor măsuri regionale și bilaterale mai eficace de cooperare în prevenirea sau gestionarea unei crize, precum și utilizarea de exerciții și teste de pregătire pentru situații de urgență prin care să se asigure eficacitatea planurilor naționale. Prezentul raport identifică, de asemenea, lipsa unei abordări bazate pe integrarea sistemului în legătură cu siguranța alimentării și cu reziliența sistemului, ceea ce creează unele deficiențe în cadrul actual.

În plus, la 28 aprilie 2025, Comisia va analiza rezultatele și recomandările grupului de experți instituit în conformitate cu dreptul Uniunii pentru a investiga colapsul sistemelor energetice din Spania și Portugalia. Acestea vor oferi informații suplimentare care trebuie luate în considerare în revizuirea cadrului de securitate energetică, cu obiectivul final de a se asigura că arhitectura de securitate energetică a UE este solidă, rezilientă și capabilă să protejeze cetățenii și întreprinderile europene de provocările viitorului.

Sistemul energetic a fost, de asemenea, profund afectat de mai multe evenimente de la intrarea în vigoare a regulamentului, cum ar fi invadarea pe scară largă a Ucrainei de către Rusia și creșterea riscurilor la adresa infrastructurii energetice critice. Ca răspuns la aceste evenimente, UE și-a accelerat lucrările cu privire la o nouă legislație care să protejeze infrastructura critică împotriva atacurilor fizice și cibernetice²⁵, a efectuat teste de rezistență pentru infrastructura critică în sectorul energetic²⁶ și, de asemenea, a consolidat cooperarea cu alți actori, cum ar fi NATO²⁷. Cel mai recent, UE și-a intensificat eforturile²⁸ de consolidare a securității infrastructurii sale de cabluri submarine ca răspuns, printre altele, la amenințările tot mai mari la adresa cablurilor submarine pentru transportul energiei²⁹ reprezentate de activitățile ilicite ale flotei rusești „fantomă”. Aceste evoluții tardive au fost luate în considerare în arhitectura energetică actuală doar într-o măsură limitată și sub forma unor recomandări

²⁵ Directiva (UE) 2022/2557 privind reziliența entităților critice (REC), JO L 333, 27.12.2022, p. 164. Directiva (UE) 2022/2555 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune (Directiva NIS 2), JO L 333, 27.12.2022, p. 80.

²⁶ A se vedea punctul 6 din Recomandarea Consiliului din 8 decembrie 2022 privind o abordare coordonată la nivelul Uniunii în vederea consolidării rezilienței infrastructurii critice, JO C 20, 20.1.2023, p. 1.

²⁷ A se vedea [Grupul operativ UE-NATO privind reziliența infrastructurii critice](#).

²⁸ COM/2025/440 final/2.

²⁹ JOIN (2025) 9 final.

adresate statelor membre, cuprinse în avizele Comisiei privind planurile, de exemplu, pentru punerea în aplicare a rezultatelor testelor de rezistență sau pentru intensificarea cooperării dintre autoritățile responsabile cu siguranța alimentării și actorii din domeniul securității cibernetice.

În mod similar, Comisia a putut doar să recomande statelor membre să includă în planurile lor considerente legate de schimbările climatice, cum ar fi vulnerabilitatea climatică și riscurile climatice. Comisia Europeană a publicat acum prima sa evaluare europeană a riscurilor climatice³⁰, în care a concluzionat că se preconizează că sectorul energetic se va confrunta cu cea mai mare creștere a daunelor economice anuale cauzate infrastructurii critice, în comparație cu transporturile, industria și sectoarele sociale, și a recomandat consolidarea planificării riscurilor climatice în sectorul energiei electrice³¹. În plus, Comisia a prezentat Strategia europeană privind o Uniune a pregătirii³² cu scopul de a spori capacitatea UE de a anticipa, de a preveni și de a răspunde la amenințările fără precedent cu care se confruntă Uniunea Europeană – de la tensiuni geopolitice și conflicte, riscuri în materie de securitate cibernetică și de manipulare a informațiilor, la schimbările climatice și la riscurile tot mai mari de pericole naturale. Această strategie prevede elaborarea unor evaluări cuprinzătoare ale riscurilor și ale amenințărilor la nivelul UE.

În plus, sistemul energetic european continuă să treacă printr-o transformare profundă determinată de necesitatea decarbonizării și electrificării economiei, ale cărei efecte sunt deja vizibile. Cadrul trebuie să se fie pregătit pentru astfel de schimbări în vederea menținerii siguranței alimentării în Uniune.

Având în vedere toate cele de mai sus, o **revizuire a cadrului existent** pare esențială pentru a se asigura că acesta este adecvat scopului de a aborda noile provocări. Constatările prezentului raport și verificarea adecvării vor sta la baza viitoarelor inițiative de politică ale Comisiei destinate să sporească siguranța alimentării cu energie electrică la nivelul Uniunii.

³⁰ [European Climate Risk Assessment \(Evaluarea europeană a riscurilor climatice\).](#)

³¹ COM(2024) 91 final.

³² JOIN/2025/130 final.